

Informe anual de l'empresa catalana 2004

EL 64% DE LA INVERSIÓ BRUTA DE LES EMPRESES CATALANES PROCEDEIX DE L'AUTOFINANÇAMENT

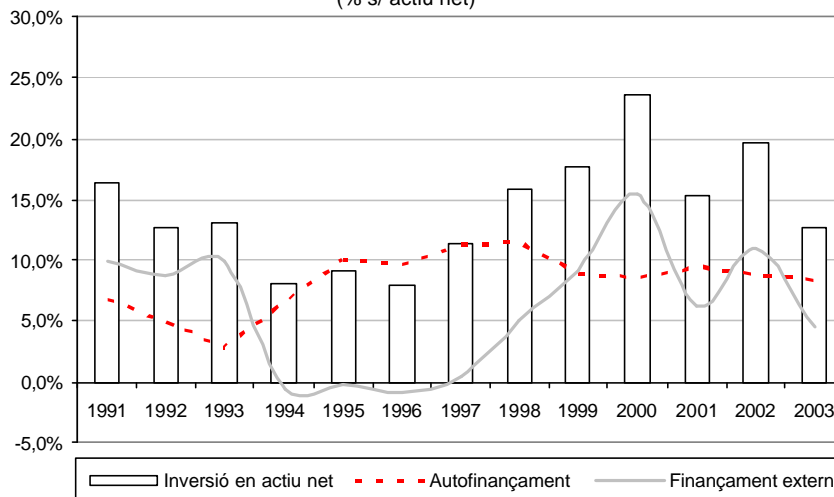
L'estructura del finançament de les empreses catalanes és similar al model continental europeu

Les empreses catalanes destinen una part important dels recursos que generen a finançar la seva inversió. De fet, durant el període 1991-2003 el 64% de la inversió bruta procedia de l'autofinançament i la resta, el 36%, dels recursos procedents del finançament extern, és a dir, de les aportacions dels accionistes, les entitats de crèdit i d'altres fonts. En aquest sentit, l'empresa catalana presenta una estructura de finançament similar a la del model continental europeu. Aquest es caracteritza per la preponderància de l'autofinançament, però amb un pes també important del finançament extern. En canvi, en el model anglosaxó el paper del finançament extern és menys important. Això es desprèn de l'Anàlisi monogràfica sobre "Inversió i finançament a les empreses catalanes" que s'inclou a l'*Informe anual de l'empresa catalana 2004* que elabora la Direcció general de Programació Econòmica de la Generalitat de Catalunya, amb dades de la Central de Balanços del Banc d'Espanya.

Segons l'Informe, les empreses catalanes dediquen una proporció estable i important dels beneficis a autofinançar-se, si bé la disponibilitat d'aquests recursos no condiciona les decisions d'inversió: quan les empreses catalanes no poden cobrir les necessitats de finançament de la inversió amb l'autofinançament, ja sigui pel deteriorament dels beneficis o per una major política inversora, es cobreixen amb fonts externes. L'Informe valora favorablement aquesta flexibilitat de què disposen les empreses per accedir al finançament extern. Això és el que va succeir durant la crisi viscuda entre els anys 1991 i el 1993, quan els resultats empresarials van minvar, o el 2000 quan es va donar un gran impuls a la inversió. Aleshores, el finançament extern va arribar a suposar entre el 65% i el 76% dels recursos adreçats a finançar el flux d'inversió empresarial.

Inversió i pes de fons de les fonts de finançament

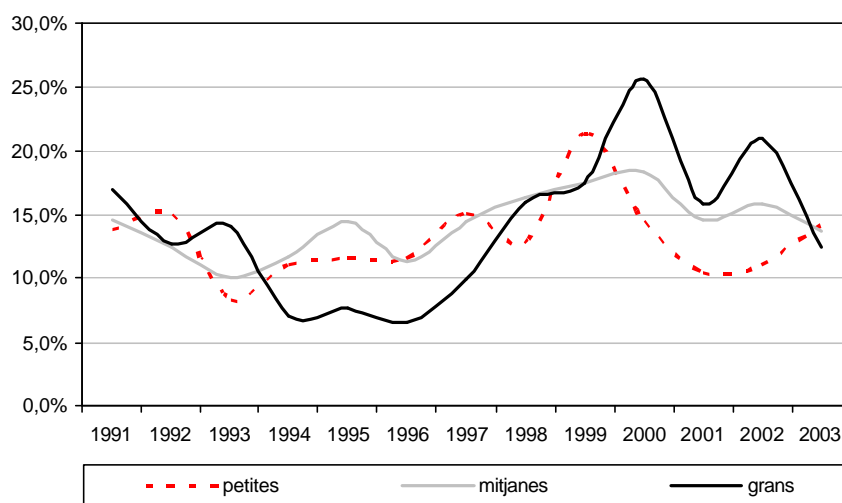
(% s/ actiu net)

D'altra banda, l'Informe també ressalta que les petites empreses, i en particular les mitjanes, són més estables en les seves taxes d'inversió que les grans. Això posa de manifest que les pimes catalanes tenen més flexibilitat que les grans companyies per adaptar ràpidament les decisions de creixement i inversió a la conjuntura de mercat. Segons l'Informe, es detecta una certa correlació entre autofinançament i inversió de manera simultània (no amb un any de retard). Això indica que les decisions d'inversió depenen de les expectatives de beneficis i reforça la idea que no depèn tant de la disponibilitat de recursos generats.

Evolució de la inversió en actiu net de l'empresa catalana

Font: Informe anual de l'empresa catalana 2004

A l'hora de buscar finançament extern cal diferenciar entre les aportacions dels accionistes i l'endeutament. L'Informe destaca que les aportacions dels accionistes financen un 14% de la inversió de l'empresa catalana. Aquesta dada s'ha de matisar en funció de la dimensió de les empreses. De fet, les aportacions dels accionistes tendeixen a nodrir més les inversions de les grans empreses (amb percentatges del 15,5%), que les de les pimes (entorn el 6%).

Dins de l'endeutament, un 11,5% del flux de la inversió prové d'entitats de crèdit i un 9,8% d'altres fonts, com ara empreses del grup i associades. En aquest últim cas, però, es tracta d'un tipus de finançament al qual acudeixen especialment les grans empreses. Existeix també un últim instrument de finançament com són les emissions de deute de les empreses però que té poc èxit entre les companyies grans (1,5%) i que és pràcticament nul entre les pimes catalanes. La poca presència del finançament obtingut directament del mercat és un fenomen que es repeteix a les empreses de la resta d'Espanya i d'un gran nombre de països de la UE.

Un cost financer del 0%

L'Informe destaca que durant aquest temps el cost del finançament aliè es redueix d'una manera contundent. L'evolució dels tipus d'interès, marcada per la convergència nominal amb la UE i la creixent estabilitat econòmica que exigia la posada en marxa de l'euro, s'han traduït en una disminució de prop de 9 punts percentuals en el tipus mitjà del finançament bancari, de manera que en termes reals el tipus d'interès del 2003 és una setena part del

que es va registrar el 1991. A més, si es té present que les despeses financeres es poden deduir de la base imposable de l'impost de societats, el cost financer efectiu després d'impostos ha passat del 4,2% al 0%. Tot i aquest abaratiment del cost de finançament aliè respecte al propi, no s'ha registrat un augment significatiu de l'endeutament de les empreses catalanes.

Finalment, i pel que fa a l'evolució de la inversió en el període 1991-2003, l'Informe conclou que aquesta no guarda una relació estreta amb el cicle econòmic i, en concret, amb el PIB. Perquè en una economia oberta com la catalana cal tenir present que part de l'esforç inversor de les empreses, sobretot de les grans i mitjanes, mira a l'exterior de manera que no té una incidència directa sobre la demanda interna. De fet, entre 1997 i 2002 s'observa un important increment de les inversions financeres (que incorporen, entre d'altres, la formació de grups empresarials però també la inversió estrangera directa) i que suposen un canvi en el procés d'expansió fins ara habitual de l'empresa catalana.

Podeu consultar l'Informe complet a:

www.gencat.net/economia/general/publicacions/index.htm